

Formulär för synpunkter på vägledning om förklarande av KMV

Skicka ditt svar i detta formulär till e-postadressen havochvatten@havochvatten.se senast den 28 februari 2022.

Organisation	Kontaktperson	E-post till kontaktperson	Telefonnummer till kontaktperson	
Svensk Vattenkraft-förening	Rune Hallgren	hallgrenrune.mon@gmail.com	739584668	
Nummer på kapitel	Radnummer	Ursprungstext	Förslag på ändrad formulering	Motivering eller kommentar
1.1	94	säkerställa att det tydliggörs på vilka grunder KMV har förklarats	tydliggöra på vilka grunder KMV kan förklaras enligt HaV:s tolkning av VFF 4 kap 3 §	Denna vägledning och HVMFS 2017:20 och 2019:25 är HaV:s restriktiva tolkning av RDV och följer inte regeringens och riksdagens beslut att KMV skall tillämpas "fullt ut" enligt vad RDV tillåter.
2	96	Förbättringsåtgärder för att förbättra de ekologiska förhållandena i en kraftigt modifierad ytvattenförekomst (till exempel fiskflöde och sediment-bypass för att förbättra dess ekologiska potential.	Ta bort texten i parentesen.	Specifika åtgärder bestäms av att de inte har någon betydande negativ påverkan på verksamheten. Minimiåtgärder, enligt HaV:s Vägledning för KMV 2016-06-02 s. 46, kan utifrån kriterierna för KMV och GEP inte föreskrivas i en vägledning.
2	96	Hydromorfologi	De hydromorfologiska och geomorfologiska egenskaperna (inklusive kontinuitet) hos vattenförekomster, inklusive de underliggande processerna som de är resultat av. De hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna för klassificering listas i vattendirektivet bilaga V 1.1	Tillägg till definitioner från CIS no. 37 s.132 HaV bör ta med även hänvisningar från CIS-dokumentet som anger att även konnektivitet (kontinuitet) definierar hydromorfologisk(a) processer, påverkan, förändringar och fysisk karaktär
2	96	Hydromorfologiska processer	De hydromorfologiska processer som förekommer i ytvattenförekomster (till exempel erosion, vattnets kontinuitet , flöden av sediment och död ved, sedimenttransporter, hydrologisk regim), med beaktande av tidsmässiga förändringar och dynamik.	CIS no. 37 s. 133
3.1	131-132	En ytvattenförekomst kan dock endast ha GEP om man uppnår förhållanden som ligger nära bästa approximation av	En ytvattenförekomst kan dock endast ha GEP om man uppnår förhållanden där åtgärder som har betydande negativ effekt	CIS no. 37 s. 28, 38 (step B) och 43 m fl CIS no.31 s. 71

		ekologiskt kontinuum.	på vattenverksamheter eller miljön har uteslutits. Därefter identifieras den bästa kombinationen av åtgärder som ligger nära bästa approximation av ekologiskt kontinuum.	
3.1.3	192-193	Vad som krävs för att uppnå målen i exempelvis i ett Natura 2000-område framgår av områdets bevarandeplan	Förslag på åtgärder för att uppnå målen i ett Natura 2000-område framgår av områdets bevarandeplan.	Bevarandeplanen är ett underlag för beslut.
4	227-228	För att minska arbetsbelastning och tidsåtgång är det lämpligt att genomföra en <i>screeningprocess</i> i syfte att sälla bort de ytvattenförekomster som inte är relevanta att utreda som KMV.	Processen behöver beskrivas närmare och hur den dokumenteras.	
4	231-232	Vattenmyndigheterna behöver även fundera över hur ytvattenförekomstens gränser ska bestämmas.	Vattenmyndigheterna behöver även beakta hur ytvattenförekomstens gränser ska bestämmas.	Om vattenmyndigheterna ägnar sig åt att fundera lär inte mycket hända.
4.1	244	1. Ytvattenförekomsten omfattas av en sådan betydande mänsklig påverkan som utgörs av vattenuttag, flödesreglering eller morfologiska förändringar.....		Med stöd av paragrafens första stycke 1 behövs det i paragrafens andra stycke 1 också stå eller mellan kvalitetsfaktorerna. Dessutom ingår i hydromorfologiska faktorer även
	245	1. Både kvalitetsfaktorn hydromorfologisk regim och kvalitetsfaktorn morfologiskt tillstånd kan antas vara.....	Kvalitetsfaktorn konnektivitet eller hydrologisk regim eller morfologiskt tillstånd kan antas vara.....	konnektivitet enligt RDV annex V och HVMFS 2019:25 bilaga 3.
4.1.1	270	Det är uppenbart att krav... Ytvattenförekomsten kan inte förklaras som KMV..... Det är inte uppenbart att krav....	De i bevarandeplanen föreslagna särskilda kraven bedöms möta det ekologiska behov som bevarandemålen för det skyddade området kräver, vilket inte omöjliggör alt. omöjliggör att ytvattenförekomsten kan förklaras som KMV.	Det är en rad av kvalificerade biologiska bedömningar som måste ligga till grund för de i bevarandeplanerna föreslagna detaljerade "särskilda kraven", vilka sedan ska direkt eller indirekt omformuleras till vattenkategori och miljökvalitetsnorm. Hela bedömningsprocessen kan endast ifrågasättas vid prövningar i domstol.
4.1.2	277-278	Den betydande mänskliga påverkan som är aktuell här är av typen vattenuttag, flödesreglering eller morfologiska förändringar.	Tillägg: Fysiska ändringar kopplade till vattenreglering RDV 4 (3) och VFF 4:3 avser alla andra vattenanvändningar d.v.s. navigering, övesvämningsskydd,	CIS no. 37 s. 15 Remissen 7.5

			vattenförvaring och markdränering	
4.1.2	283-284	Därför måste det framgå vilka hydromorfologiska förändringar som orsakar att GES inte kan uppnås.	Därför måste det framgå vilka hydromorfologiska förändringar på parameternivå som orsakar att GES inte kan uppnås och till vilken typ av verksamhet som ligger bakom bristerna.	I dag framgår av expertbedömningarna i VISS att konnektivetsbrister orsakade av dammar medför måttlig fiskstatus som i sin tur medför att ekologiska statusen blir måttlig. Det gäller generellt. När hydrologisk regim är bedömd , på oklart sätt, är det oftast kopplat till markavvattning.
4.1.2	292-294	I båda fall behöver sambandet mellan de bedömda hydromorfologiska och fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna och påverkan på de biologiska kvalitetsfaktorerna beskrivas.	För god och måttlig status definieras de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna som att de ska överensstämma med de biologiska kvalitetsfaktorerna.	CIS no. 37 s.5
4.1.3	304-307	Det kan anses vara uppenbart att en ytvattenförekomst fysiska karaktär är väsentligt ändrad om båda kvalitetsfaktorerna hydrologisk regim alternativt hydrografiska villkor och morfologiskt tillstånd kan antas ha otillfredsställande eller dålig status.	Tillägg: Om bara hydrologin (konnektivitet och/eller hydrologisk regim) är väsentligt ändrad är bedömningen svårare. Väsentliga förändringar i hydrologin, med tillhörande icke väsentliga förändringar i morfologin, kan vara tillräckliga för att preliminärt identifiera en vattenförekomst som KMV.	Naturvårdsverkets översättning av CIS no. 4 s. 10 och 11 VM.s förslag till FVP Avsnitt 3.5 visar att vattenkraft har stor påverkan på konnektivitet och hydrologisk regim. Ingen VM visar att vattenkraft har någon påverkan på morfologin. Man kan fråga sig om det över huvud taget finns någon vattenförekomst med vattenkraft som uppfyller kravet att både hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd klassats som otillfredsställande eller dålig.
4.1.3	316-319	Notera att bristande konnektivitet inte ska användas vid bedömning av ändrad fysisk karaktär. Detta eftersom konnektivitet är till för att bedöma möjlighet för växter och djur att förflytta sig mellan ytvattenförekomster samt mellan ytvattenförekomster och dess intilliggande landmiljö.	Dammar påverkar konnektiviteten, som påverkar hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd. Den vanligaste fysiska förändringen, dammar och fördämningar som hindrar ett vattendrags naturliga flöde, orsakar exempelvis förändringar i såväl hydrologisk som hydraulisk regim. De fysiska förändringarna ska tjäna ett visst ändamål. Även fysiska förändringar som inte längre tjänar ett särskilt ändamål bör identifieras och beskrivas inom ramen för karakterisering som KMV. Ett exempel	NV:s översättning av CIS no. 4 s. 18-19 CIS no. 37 box 2 och 4 Remissens rad 694. Det är inte bara dammar vid storskaliga vattenkraftverk som möjliggör reglering av vattnet.

			på en sådan situation är vattenståndsreglerande fördämningar för kvarnar som inte längre är i bruk.	
4.1.3	328-329	Bristande konnektivitet ska inte användas vid bedömning av väsentligt ändrad fysisk karaktär.	Ta bort meningen	
4.1.3	335	Informationen ska dokumenteras.	Informationen ska dokumenteras så att det framgår vilka parametrar som bedömts för kvalitetsfaktorerna hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd, hur det gjorts och utfallet på parameter-nivå.	I dag framgår inte i VISS hur beredningssekretariaten kommit fram till klassningar av hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd. Är det bara expertbedömningar?
4.2.1	364-367	Ju sämre en ytvattenförekomst hydromorfologiska status är desto sämre är den ekologiska statusen. Det innebär att sannolikheten är mycket stor för att en ytvattenförekomst ekologiska status är sämre än måttlig om de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna för samma ytvattenförekomst motsvarar otillfredsställande eller dålig status.	Sambandet mellan de hydromorfologiska kvalitetsparametrarnas klassgränser och de biologiska kvalitetsfaktorernas kvalitetskvoter kan ifrågasättas. De hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna är stödjande till de biologiska kvalitetsfaktorerna.	HaV framförde i remissomgången till föreskrifterna 2017:20 och 2019:25 att bedömningsgrunderna för de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna grundas på vetenskapligt framtaget material. Tyvärr har ingen sett den vetenskapliga rapport som visar att klassgränsen mellan god och måttlig status i 12 av 14 hydromorfologiska parametrar är 15 % avvikelser från helt naturliga vatten och att dessa gränser definitionsmässigt överensstämmer med de biologiska kvalitetsgränserna.
4.2.1	393-396	De återställandeåtgärder som skulle krävas för att uppnå GES kan bestå av allt ifrån åtgärder som syftar till att minska miljöeffekterna av en fysisk förändring (till exempel säkerställa minimiflöden eller faunapassager) till åtgärder som resulterar i ett fullständigt återställande (till exempel borttagning av ett vandringshinder).	De återställandeåtgärder som skulle krävas för att uppnå GES kan bestå av åtgärder som syftar till att minska miljöeffekterna av en fysisk förändring.	Det behöver inte påpekas att utrivning av dammar finns med på åtgärdsmenyn för att nå GES, särskilt när det handlar om Natura 2000-områden. Se även tillägg under avsnitt 8.2
4.2.2	408	Underlag för steg B2 Vattenkraftens reglerbidrag och värde för elsystemet. ER 2016:11	Ta bort och lägg till Elberedskapsrapport (EM, SvK och HaV)	Rapporten ER 2016:11 är obsolet i dagens bristsituation i elsystemet Elberedskapsrapporten är väldigt viktig för Sveriges elberedskap så att inte

				elberedskapsförmågor går förlorade.
4.2.3	434	Underlag för steg B3 Vattenkraftens reglerbidrag och värde för elsystemet. ER 2016:11	Ta bort och lägg till Elberedskapsrapport	-"
5	547	figur 3	figur 7	
	554	figur 4	figur 8	
	562	figur 5	figur 9	
6	595-597	genom klassificering som visar att ytvattenförekomstens morfologiska tillstånd och dess hydrologiska regim eller hydrografiska villkor är otillfredsställande eller dålig	genom klassificering som visar att ytvattenförekomstens hydromorfologiska egenskaper är otillfredsställande eller dåliga.	se förslag till ändring rad 304-307
4.3.1	494-495	Ett relativt uppenbart fall är när ett vattendrag har dämats upp för att skapa ett stort magasin.	Ett relativt uppenbart fall är när ett vattendrag har dämats upp för att skapa ett magasin oavsett storlek	Med vägledningens lydelse kommer vattenmyndigheterna att tolka det som att det bara är stora reglerkraftverks magasin som kan föranleda KMV. Begreppet "fullt ut" hindras med vägledningens lydelse. Det går inte att hålla sig neutral till begreppet. Förhåller man sig neutral till begreppet "fullt ut" så kommer vattenmyndigheterna inte att göra de förändringar som behövs för att uppfylla "fullt ut". Det blir i stället som vanligt att endast klass1-kraftverk kan lda till KMV-klassning.
4.3.1	505-506	(till exempel stora oppdämningar med permanent flöde och en kort uppehållstid på några dagar)	Ta bort	Med nuvarande lydelse kommer vatten- myndigheterna att tolka det som att det bara är stora kraftverks magasin som kan föränleda KMV.
6.1.1	622-624	Dammar med storskalig magasinering är vanligtvis tydliga exempel på vattendrag som väsentligt ändrat sin fysiska karaktär.	Sjöregleringsdammar och dammar i vattendrag är exempel på magasinering där vattenförekomsten kan ha väsentligt ändrad fysisk karaktär. Graden av påverkan behöver inte vara beroende av storleken' på magasineringen.	

6.2	628-676	När det inte är uppenbart	Ta bort hela avsnittet eller omarbota och förenkla radikalt	Hela avsnittet är bara till för att göra det än krångligare för vattenmyndigheterna att preliminärt förklara en vattenförekomst som KMV.
6.3	677-695	Bristande konnektivitet kan inte användas vid bedömning av ändrad fysisk karaktär	Ta bort hela avsnittet	Obegripligt Ett mycket absurt och ologiskt förhållande uppkommer när konnektivitetsfaktorn inte ska ingå bedömningen av om en vattenförekomst har ändrat sin fysiska karaktär på ett väsentligt sätt. Dammar, som huvudsakligen har avgjort påverkansanalysen och statusklassningen, blir plötsligt obefintliga när det kommer till KMV-bedömning. HaV menar att konnektiviteten bara är en biologisk parameter för att avgöra fiskvandringmöjligheter. Det är bara morfologiska förändringar som kan leda till konnektivitetsförändringar som är fysiska. Det måste starkt ifrågasättas. Vid normsättning och åtgärdsförslag återuppstår dammarna igen som de fysiskt största hindren för att nå god status. En del måste fysiskt rivas ut.
7.4	769-771	Denna punkt avser de samhällsnyttiga verksamheter som förutsätter att vatten permanent och långsiktigt lagras och som avser stora anläggningar som dammar och magasin för att dämna upp vatten för samhällsnyttiga ändamål.	Stryk "stora"	Det går inte att relativisera samhällsnyttiga verksamheter efter storlek. En liten magasinering i ett mindre vattendrag eller i en liten sjö kan ha stor samhällsnytta i det lokala perspektivet
8.2	844-846	Men en betydande negativ påverkan kan inte vara liten eller omärkbar och innebär dock alltid en betydande försämring i möjligheten att leverera den identifierade nyttan av samhällsnyttig verksamhet eller miljön i stort.	Tillägg: Ett tydligt exempel är att en utrivning av en kraftverksdamm skulle kunna vara den mest effektiva åtgärden för att nå GES men i en KMV-process bedöms en utrivning ha betydande negativ påverkan på verksamheten, eftersom ingen elproduktion skulle vara möjlig.	CIS no.37 s. 91
8.3	886-889	En samhällsnyttig verksamhet kan förutom	Tillägg: Vattendirektivet anger inte att det	Vattenverksamhetsförordningen

		att ses enskilt för sig bedrivs i form av	måste vara en viss storlek eller inriktning	SFS 2018:2102 § 27
		flera verksamheter i ett samordnat system	på kraftverken eller kraftproduktionen för	
		såsom flera vattenkraftverk och reglerings-	att de ska anses vara samhällsnyttiga och	
		dammar i ett samordnat regleringssystem.	kunna ligga till grund för KMV-klassning.	
		I det sistnämnda fallet bör hela reglerings-	Förslagen till normer behöver i möjligaste	
		systemet ingå som en enhet i analysen av	mån vara avvägda med hänsyn till rikt-	
		förutsättningarna för att förklara en	värden för produktionsminskningar,	
		ytvattenförekomst som KMV.	främjande av största möjliga reglerförmåga	
			i elproduktionen, elberedskap och nationell,	
			regional och lokal stabilitet i elsystemet.	